

ΣΕΡΡΕΣ

Αρχαία Βέργη (2005-2010)

Η αρχαία Βέργη βρίσκεται στη σημερινή περιοχή του Νέου Σκοπού Σερρών στην ανατολική όχθη του ποταμού Στρυμόνα, στις όχθες της λίμνης του Αχινού που ταυτίζεται με την αναφερόμενη στις αρχαίες πηγές Κερκινίτιδα λίμνη. Πρόκειται για πολύ σημαντική αρχαία πόλη που γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη από τα τέλη του 6ου, κατά τον 5ο, τον 4ο αι. π.Χ. μέχρι και τους ύστερους ρωμαϊκούς χρόνους.

Υπήρξε σημαντικός εμπορικός σταθμός, αρχαίο «εμπόριο», θασιακή αποικία σε απόσταση 200 σταδίων από την αρχαία Αμφίπολη που διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο στις εμπορικές και πολιτιστικές συναλλαγές Αιγαίου και Βαλκανίων λόγω του πλωτού ποταμού Στρυμόνα. Με βάση τη μέχρι τώρα αρχαιολογική έρευνα υπάρχει απόλυτη ταύτιση του αρχαίου οικισμού και της νεκρόπολης που εντοπίστηκε στον Νέο Σκοπό με την αρχαία Βέργη.

Κατά το 2005 άρχισε ανασκαφική έρευνα στην αρχαία νεκρόπολη και σε τμήμα του αρχαίου οικισμού, η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα με επιτυχία. Εντοπίστηκε ελληνιστικό νεκροταφείο του τέλους του 3ου-αρχών του 2ου αι. π.Χ. (δέκα ασύλητοι λακκοειδείς τάφοι (εικ. 1, 4 α-γ) με πλήθος κτερισμάτων, όπως πήλινα αγγεία (εικ. 2, 6), ειδώλια (εικ. 7), ασπόμενα και χρυσά κοσμήματα (εικ. 3, 5 α-β), καθώς και ρωμαϊκό νεκροταφείο του 3ου αι. μ.Χ. (28 ρωμαϊκοί τάφοι κεραμοσκεπείς (εικ. 8 α-γ), καλυβίτες και ορθογώνιοι κιβωτιόσχημοι με κτερίσματα (εικ. 9 α-β), όπως πήλινα αγγεία, ειδώλια, κοσμήματα).

Από το 2006 μέχρι το 2010 ανασκάφηκε ένα μέρος του αρχαίου οικισμού (εικ. 10-11), η συνολική έκταση του οποίου καλύπτει 60 στρέμματα, με σπίτια, αποθέτες και λοιπούς οικιστικούς χώρους από τα τέλη του 6ου μέχρι και τις αρχές του 4ου αι. π.Χ. (εικ. 12).

Βρέθηκαν σημαντικά ασπόμενα και χάλκινα αρχαία νομίσματα του 5ου και των αρχών του 4ου αι. π.Χ. (εικ. 14 α-δ), όπως ένας αξιόλογος θησαυρός 80 ασπόμενων νομισμάτων (εικ. 13) που χρονολογείται στις αρχές του 4ου αι. π.Χ. Ακόμη βρέθηκε κεραμική (εικ. 15, 16 α-δ), επιτραπέζια και αποθηκευτική, μελανόμορφη, ερυθρόμορφη και άβαφη, μαγειρικά σκεύη, αμφορείς (εικ. 17 α-ε), ειδώλια, κοσμήματα χρυσά, ασπόμενα, χάλκινα και οστέινα, καθώς και σιδερένια εργαλεία.

Η συνέχιση της ανασκαφικής έρευνας στην περιοχή θα φέρει στο φως και άλλα αξιόλογα ευρήματα εμπλουτίζοντας τις γνώσεις μας για τη σημαντική αυτή θέση.

Σιδηρόκαστρο

Στη θέση «Μαύρος Βράχος», που βρίσκεται 2,5 χλμ. βόρεια-βορειοανατολικά της πόλης του Σιδηροκάστρου ξεκίνησε το 2005 και συνεχίζεται η ανασκαφική έρευνα. Εντοπίστηκε ιερό βράχων Απόλλωνα, Νυμφών και Πάνα του 2ου αι. μ.Χ., σε μία γραφική τοποθεσία κοντά στον ποταμό Κρουσοβίτη.

Την ιδιαιτερότητα της θέσης υπογραμμίζει η γεωμορφολογική της υπόσταση (εικ. 18-19). Πρόκειται για φαράγγι, που με προσανατολισμό από Δ. προς Α. δημιουργείται ανάμεσα σε ασβεστολιθικού πετρώματος ψηλούς βράχους και καταλήγει σε αβαθή βραχοσκεπή. Σύμφωνα με μαρτυρίες παλαιότερων, στο φαράγγι αυτό ανάβλυζαν νερά άφθονα σχηματίζοντας μικρή λίμνη, τα οποία δεν υπάρχουν πλέον. Γι' αυτό ευθύνονται αφ' ενός τα αρδευτικά έργα που πραγματοποιήθηκαν στην περιοχή και αφ' ετέρου η αλλαγή θέσης ανάβλυσης του νερού των θερμών πηγών που υπάρχουν σε αυτήν. Η ανασκαφική έρευνα πραγματοποιήθηκε σε τρεις περιοχές: α) στην είσοδο του φαραγγιού, σε δύο φυσικές κόγχες, όπου είναι φανερό η κατοίκηση της περιοχής από τους προϊστορικούς χρόνους (νεολιθική εποχή), β) στην αριστερή παρειά του βράχου, όπου εντοπίστηκε

ΑΡΧΑΙΑ ΒΕΡΓΗ, ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΝΕΚΡΟΠΟΛΗ

Εικ. 1. Λακκοειδής τάφος του τέλους του 3ου-αρχών του 2ου αι. π.Χ.

Εικ. 2. Εξάλειπτρο.

Εικ. 3. Χρυσό στεφάνι.

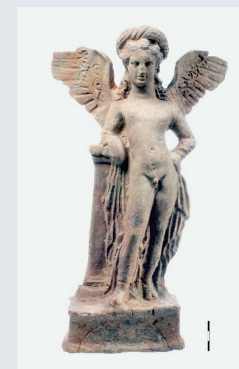
Εικ. 4 α-γ. Λακκοειδείς τάφοι του τέλους 3ου-αρχών του 2ου αι. π.Χ.

Εικ. 5 α-β. Χρυσά κοσμήματα.

Εικ. 6. Πυξίδα.

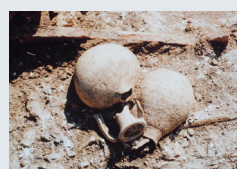

Εικ. 7. Πήλινο ειδώλιο.

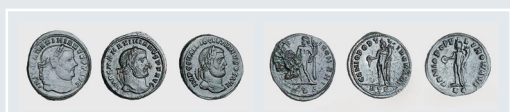
ΑΡΧΑΙΑ ΒΕΡΓΗ, ΡΩΜΑΪΚΗ ΝΕΚΡΟΠΟΛΗ

Εικ. 8 α-γ. Ρωμαϊκή νεκρόπολη.

Εικ. 9 α-β. Ρωμαϊκή νεκρόπολη. Νομίσματα.

Εικ. 10-11. Γενική άποψη.

Εικ. 12. Επιγραφή.

Εικ. 13. Θησαυρός ασημένιων νομισμάτων.

Εικ. 14 α-δ. Χάλκινα νομίσματα.

Εικ. 15. Αγγείο τύπου «Φαρί» Θάσου.

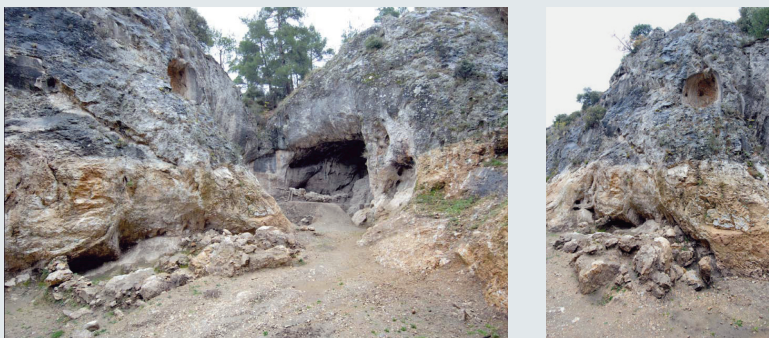

Εικ. 16 α-δ. Θραύσματα αγγείων τύπου «Φαρί» Θάσου.

Εικ. 17 α-ε. Ενσφράγι-στες λαβές αμφορέων.

Εικ. 18-19. Γενική άποψη.

Εικ. 20. Άγαλμα Πάνα.

Εικ. 21 α-β. Ενεπίγραφη μαρμάρινη βάση.

λαξευτή, λατρευτική κόγχη, ύψ. 3 μ., με ημικυκλική βάση στο εσωτερικό της, που φέρει πέντε βαθύνσεις για την τοποθέτηση μαρμάρινων αγαλματιδίων του 2ου αι. μ.Χ. Τα αγαλματίδια βρέθηκαν σε ανασκαφική τομή πεσμένα και σε μεγάλο αριθμό θραυσμάτων στην επιφάνεια του εδάφους. Στην παραπάνω λατρευτική κόγχη η πρόσβαση γινόταν με κλίμακα λαξευτή στο βράχο, στην κατάληξη της οποίας υπήρχε τριβαθμιδωτή εξέδρα. Στην περιοχή βρέθηκαν τμήμα ενεπίγραφης μαρμάρινης βάσης (εικ. 21 α-β) αφιερωμένης στο θεό Απόλλωνα, κορμός Απόλλωνα και ακέφαλο αγαλμάτιο του θεού Πάνα (εικ. 20), καθώς και πλήθος άλλων κινητών μι-

κροευρημάτων, όπως νομίσματα και κεραμική, γ) σε αβαθή βραχοσκεπή, όπου αποκαλύφθηκε μικρός τοίχος περιβόλου με αργολιθοδομή, πρόχειρης κατασκευής παλαιοχριστιανικών χρόνων, του 4ου αι. μ.Χ. (εποχή Κωνσταντίνου Α'). Το έντονο στρώμα καταστροφής που χρονολογείται σύμφωνα με τα νομίσματα και την κεραμική στον 4ο αι. μ.Χ. μαρτυρεί την καταστροφή του ιερού λατρευτικού αυτού χώρου στην εποχή του Κωνσταντίνου (306-337 μ.Χ.).

Η συνέχιση της ανασκαφικής έρευνας στην περιοχή θα φέρει στο φως και άλλα αξιόλογα ευρήματα εμπλουτίζοντας τις γνώσεις μας για τη σημαντική αυτή θέση.

Προϊσταμένη - Υπεύθυνη ανασκαφών

Κατερίνα Περιστέρη